

Case study – Europejski Dom Spotkań - Fundacja Nowy Staw, jesień 2005

Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw
ul. 3-go maja 18/3A
20-078 Lublin
tel.: (081) 534 61 91
fax: (081) 534 61 92
e-mail: eds@eds-fundacja.pl
<http://www.eds-fundacja.pl/>

Cele

Działania Fundacji skierowane są na rzecz wspierania i umacniania, ukształtowanych przez chrześcijaństwo podstawowych wartości demokracji, gospodarki rynkowej oraz porozumienia kultur ponad wszelkimi granicami poprzez edukację wszystkich pokoleń.

Fundacja stawia sobie za cel:

- > promowanie i krzewienie idei demokracji, samorządności lokalnej oraz integracji europejskiej;
- > tworzenie i wspieranie elit społecznych, politycznych i kulturalnych demokratycznego państwa, w szczególności młodego pokolenia;
- > aktywizację społeczną, gospodarczą i kulturalną osób bezrobotnych, z terenów wiejskich, zwłaszcza młodzieży;
- > promocję międzynarodowej, w szczególności europejskiej, współpracy młodzieży;
- > wspieranie państw i społeczeństw Europy Wschodniej na drodze ku demokracji społecznej i gospodarki rynkowej;

Zaplecze materialne i budżet

Fundacja posiada lokal w Lublinie oraz ośrodek w Nasutowie pod Lublinem, wybudowany dzięki wsparciu finansowemu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. W ośrodku tym realizowana jest większość projektów statutowych. Budżet fundacji na ostatnie dwa lata wyniósł około 1,5 mln zł. Fundacja pozyskuje fundusze na realizację projektów z: Unii Europejskiej, Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży, Fundacji Batorego.

Dane historyczne

Pierwsze projekty realizowane były przez grono osób, które razem studiowały. Po studiach najbardziej odpowiednią formułą do kontynuowania tej działalności okazało się założenie fundacji. Fundacja została zarejestrowana w 1993 r. Nazwa Fundacji pochodzi od miejscowości położonej w Kozłowieckim Parku Krajobrazowym, w której realizowane były pierwsze projekty. Pierwsze działania skierowane były głównie do osób aktywnych, zainteresowanych zdobywaniem nowych doświadczeń, rozwojem: młodzieży szkolnej i akademickiej, lokalnych liderów oraz osób dopiero zamierzających zaangażować się w działalność społeczną. Z czasem dojrzała potrzeba dotarcia z projektami także do innych kręgów: osób bezrobotnych, młodzieży o mniejszych możliwościach czy aspiracjach, pochodzących nie tylko z Lublina, ale też z mniejszych ośrodków.

Struktura organizacji

W Fundacji zatrudnionych jest dwanaście osób na umowę o pracę, poza tym po kilka osób na umowy zlecenia (w zależności od wielkości realizowanych projektów). Pracę Fundacji wspiera około dwudziestu wolontariuszy, głównie studentów nauk społecznych.

Współpraca

Fundacja przy realizacji programów systematycznie współpracuje z samorządami lokalnymi, administracją rządową, licznymi organizacjami społecznymi z Azerbejdżanu, Białorusi, Czech, Estonii, Finlandii, Francji, Gruzji, Hiszpanii, Holandii, Litwy, Łotwy, Kanady, Niemiec, Norwegii, Portugalii, Rosji, Rumunii, Słowacji, Stanów Zjednoczonych, Szwecji, Ukrainy, Wielkiej Brytanii, Węgier, Włoch i Polski.

Fundacja jest współinicjatorem oraz uczestnikiem Porozumienia Młodych Euroregionu „Bug”. Jednocześnie jest jednostką centralną Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży, a także członkiem Stowarzyszenia Chrześcijańskich Dziel Wychowania.

Realizowane programy:

Realizowane programy:

Fundacja Nowy Staw prowadzi swoją działalność w oparciu o siedem działów programowych:

- > **Europejskie Centrum Współpracy Młodzieży** działa na rzecz promocji porozumienia i solidarności między kulturami z całego świata. Organizowane są polsko-niemieckie spotkania młodzieży oraz trójstronne spotkania młodzieży z udziałem Polaków, Niemców i gości z jednego z krajów Europy Zachodniej lub Centralnej. Spotkania te służą bliższemu poznaniu się osób różnych narodowości, są szansą na poszerzenie własnych horyzontów, wypracowanie nowych pomysłów, wymianę doświadczeń i inspiracji do działań. Spotkania kultur są też okazją do pokonania własnych barier, głęboko tkwiących uprzedzeń i stereotypów. Główne obszary tematyczne, w ramach których podejmowana jest międzynarodowa współpraca, to między innymi: dziennikarstwo, ekologia, kultura, tradycja, polityka młodzieżowa, zagadnienia społeczne, tematyka związana z UE.
- > **Instytut Edukacji Społecznej i Obywatelskiej** realizuje programy krajowe i międzynarodowe mające na celu aktywizację społeczną, zawodową oraz edukację obywatelską różnych grup społecznych. Wśród nich znalazł się cykl projektów z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej kobiet m.in.: „Kobiety w polityce, społeczeństwie, gospodarce i Kościele”, „Aktywizacja społeczna i zawodowa bezrobotnych kobiet”, „Moje szanse na rynku pracy”.
- > **Regionalne Centrum Informacji Europejskiej**, którego zadaniem jest informowanie o wszelkich aspektach integracji europejskiej. W RCIE istnieje możliwość korzystania z publikacji i informatorów. W ramach RCIE organizowane są seminaria i szkolenia adresowane do różnych grup społecznych, były to m.in.: „Strategia Lizbońska w edukacji”, „Polscy przedstawiciele w Parlamencie UE”, „Szkolenia dla opiekunów Szkolnych Klubów Europejskich”.
- > **Ośrodek Warsztatów Medialnych** realizuje programy medialne obejmujące głównie szkolenia dla młodych adeptów sztuki dziennikarskiej z Polski, Niemiec, Białorusi i Ukrainy. Jest to zarówno dziennikarstwo prasowe, radiowe, telewizyjne, jak i nowoczesne formy tej sztuki przy użyciu technik multimedialnych. Oprócz tego organizowane są seminaria i warsztaty poświęcone mediom obywatelskim. Od kilku lat Fundacja organizuje trójstronne wakacyjne obozy multimedialne w Nasutowie.
- > **Centrum Współpracy Polska - Wschód** zorganizowało od początku działania Fundacji ponad sto projektów (cykle szkoleniowe i seminaria) z udziałem uczestników ze wschodniej Europy. Część z nich odbywała się na Ukrainie i Białorusi. Dominującą tematyką są przekształcenia w Europie Środkowo-Wschodniej, przekazywanie doświadczeń z transformacji ustrojowej i reform w Polsce oraz procesy integracyjne w Europie. Głównymi odbiorcami są przedstawiciele organizacji obywatelskich, młodzi samorządowi oraz dziennikarze. Fundacja jest współzałożycielem Porozumienia Młodych Euroregionu Bug, które obecnie skupia kilkadziesiąt organizacji z regionów: brzeskiego, wołyńskiego i lubelskiego.
- > **Ekologiczny Ośrodek Edukacyjny** skupia się na wychowaniu proekologicznym młodzieży, działaniach na rzecz zachowania naturalnych podstaw życia dla wszystkich pokoleń oraz promowaniu gospodarowania proekologicznego. W ramach ośrodka realizowanych jest szereg projektów, m.in. Międzynarodowe Górskie Spotkanie Młodych Ekologów Polski, Białorusi i Ukrainy (Bieszczadzki Park Narodowy), Warsztaty Etnograficzno- Ekologiczne (okolice Krakowa), Międzynarodowe Warsztaty Ornitologiczne (Kozłowiecki Park Krajobrazowy).
- > **Akcje Solidarności** są nowo powstającą formą działalności Fundacji. Do tej pory zrealizowane były akcje pomocy obywatelom krajów Wschodu (w formie stypendiów naukowych i staży). Poza tym Fundacja jest koordynatorem na obszarze Lubelszczyzny duchowej adopcji dzieci z Madagaskaru.

Aktualnie prowadzone działania i programy na rynku pracy:

- > Fundacja wzięła udział w tworzeniu Lokalnego Forum na Rzecz Zatrudnienia w Lublinie. Forum powstało jako oddolna inicjatywa obywatelska osób reprezentujących sektor lokalnej administracji samorządowej, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, związków pracodawców i związków zawodowych, a także innych instytucji i podmiotów oraz osób zaangażowanych w działalność na rzecz wspólnoty lokalnej. Sygnatariusze Deklaracji Wartości Lokalnego Forum na Rzecz Zatrudnienia, postawili sobie za cel tworzenie warunków dla wzrostu gospodarczego i społecznego miasta Lublina w oparciu o rozwój zasobów ludzkich. Cel ten postanowiono realizować poprzez:
 - usprawnianie współpracy między-sektorowej i koordynację działań podmiotów z różnych sektorów społecznych w zakresie tworzenia warunków na rzecz rozwoju lokalnego i wzrostu zatrudnienia;
 - angażowanie partnerów w prace nad strategią rozwoju miasta oraz rozwiązywaniem

- angażowanie partnerów w prace nad strategią rozwoju miasta oraz rozwiązywaniem problemów lokalnych;
- inicjatywy zwiększające kompetencje i umiejętności wszystkich partnerów, rekrutujących się z różnych sektorów na polu wdrażania programów rozwoju zasobów ludzkich i tworzenia warunków dla wzrostu zatrudnienia w Lublinie;
- budowanie pozytywnego wizerunku miasta;
- przygotowanie i publikowanie ekspertyz oraz innych informacji dotyczących rynku pracy;
- promowanie idei rozwoju lokalnego.

Forum zostało zawiązane 13 stycznia 2004 r. Ma ono charakter partnerskiego porozumienia, do tej pory nie przybrało żadnej formy instytucjonalnej.

> Merytoryczne i organizacyjne wsparcie instytucji działających na rynku pracy w Lublinie, październik 2004 – wrzesień 2005 r., Phare 2002

Celem projektu było wzmocnienie instytucji rynku pracy poprzez pogłębienie współpracy oraz wymianę informacji a, co za tym idzie, zwiększenie koordynacji działań podmiotów z różnych sektorów społecznych, które działają na rzecz bezrobotnych.

Projekt składał się z trzech modułów:

- analizy lokalnego rynku pracy, która pozwoliłaby na przewidzenie zmian w dalszej perspektywie czasowej. Przeprowadzone zostało badanie ankietowe, którym objęci zostali przedsiębiorcy, uczniowie i studenci znajdujący się w perspektywie wejścia na rynek pracy w ciągu 2 lat oraz bezrobotni;
- utworzenia lokalnej Sieci Współpracy Partnerskiej, w celu zespolenia działań istniejącego wachlarza lokalnych instytucji. Do Sieci Współpracy Partnerskiej przystąpiło 20 instytucji. Sieć Współpracy została pomyślana jako formuła mieszcząca się w obrębie powołanego wcześniej Lokalnego Forum na Rzecz Zatrudnienia, ale bardziej zobowiązująca swoich uczestników;
- cyklu szkoleń (przeprowadzono 12 szkoleń/warsztatów) podnoszących kwalifikacje osób zaangażowanych w rozwiązywanie problemów lokalnego rynku pracy;

W ramach projektu został wydany „Katalog Instytucji rynku pracy miasta Lublina”, przygotowany przez Fundację we współpracy z Lubelskim Ośrodkiem Samopomocy. Katalog zawiera informacje na temat 30 instytucji działających na terenie Lublina. Jest skierowany zarówno do organizacji jak i do osób prywatnych: do tych, którzy chcą służyć pomocą osobom poszukującym pracy w Lublinie, a także do tych, którzy sami szukają informacji o możliwościach uzyskiwania różnorodnych form wsparcia bądź chcących podjąć lub zmienić pracę.

> Badanie potrzeb powiatowego rynku pracy w perspektywie zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich, luty 2005 – grudzień 2006 r., ZPORR 2.1

W ramach projektu realizowane są aktualnie kompleksowe badania ankietowe w 12 powiatach województwa lubelskiego. Celem badań jest dostarczenie danych statystycznych dotyczących sektora gospodarki, edukacji i rynku pracy oraz przeglądu opinii pracodawców, pracowników, uczniów i studentów, którzy w perspektywie do 2 lat wejdą na rynek pracy. Celem projektu jest stworzenie spójnego obrazu rynku pracy, tak by móc efektywnie dostosowywać działania instytucji tego rynku (urzędów, władz, organizacji pozarządowych) do potrzeb pracodawców, pracowników oraz absolwentów różnego typu szkół. Dane z badań posłużą do przygotowywania programów szkoleniowych, doradczych dla osób poszukujących pracy i chcących podnosić swoje kwalifikacje zawodowe.

Diagnoza

Bliska współpraca instytucji rynku pracy niezbędna jest, żeby tworzyć systemowe rozwiązania problemów związanych z bezrobociem. Działania, które prowadzone są w tej chwili nie wyczerpują istniejących potrzeb, często stanowią niewielką tylko część tego, co powinno być zrobione. Dodatkowo, ze względu na wciąż doskwierający brak koordynacji, przepływu informacji oraz wiedzy na temat potrzeb rynku pracy, niektóre działania, jak szkolenia lub staże, dublują się podczas, gdy brakuje ich w innych obszarach.

Najważniejszą sprawą w tej chwili jest usprawnienie przepływu informacji pomiędzy instytucjami lokalnego rynku pracy. Mimo powołania Lokalnego Forum na Rzecz Zatrudnienia oraz Sieci Współpracy Partnerskiej przepływ informacji jest wciąż niedostateczny. Dowodem na to jest chociażby fakt, że mimo iż głównym celem Sieci Współpracy ma być koordynowanie działań partnerów, Miejski Urząd Pracy, który do Sieci tej przystąpił, mówi o braku i potrzebie powołania instytucji koordynującej działania instytucji samorządowych i pozarządowych. Wydaje się, że Urząd Pracy nie postrzega Forum ani Sieci jako przedsięwzięć mogących rozwiązać problem przepływu informacji oraz dopasowania działań poszczególnych instytucji.

Być może stanowisko Urzędu Pracy zmieniło by się, gdyby Sieci Współpracy, na razie działającej na zasadzie „umowy dżentelmeńskiej”, została nadana forma bardziej zinstytucjonalizowana. Byłaby to też wtedy, co podkreśla Fundacja Nowy Staw, formuła bardziej trwała i bardziej zobowiązująca, tym samym korzystniejsza

Staw, formuła bardziej trwała i bardziej zobowiązująca, tym samym korzystniejsza dla efektywnej współpracy.

W ramach zrealizowanego programu „Merytoryczne i organizacyjne wsparcie instytucji działających na rynku pracy w Lublinie” wykonano już część działań: przeprowadzono badania lokalnego rynku pracy, rozpoczęto rozpowszechnianie ich wyników, wydano „Katalog instytucji rynku pracy miasta Lublina”, przeprowadzono szereg szkoleń dla pracowników instytucji rynku pracy. Działania te stworzyły techniczną bazę dla dalszego budowania współpracy, przyczyniły się również do nawiązania nowych kontaktów między pracownikami różnych instytucji. Jednakże, żeby doszło do sfinalizowania rozpoczętego procesu, musi być podjętych jeszcze szereg działań:

- > znalezienie środków, aby kontynuować działania rozpoczęte w ramach zakończonego już projektu;
- > dopracowanie formuły, w ramach której działania mogą być kontynuowane;
- > wypracowanie strategii dotarcia z informacjami, wynikami badań do osób potencjalnie nimi zainteresowanych;
- > znalezienie sposobów na większe zaangażowanie przedsiębiorców, na przekonanie ich, że uczestnictwo w partnerstwie może przynieść im wymierne korzyści, ale także, że jest niezbędne dla skutecznego rozwiązywania problemów rynku pracy.

Kluczowymi i podstawowymi warunkami współpracy są: dobra wola i chęć współpracy ze strony wszystkich partnerów, świadomość i głębokie przekonanie, że realizacja czegokolwiek w partnerstwie daje większe szanse partnerom, niż działanie w pojedynkę. Bardzo ważne jest, że współpraca jest wymagająca dla wszystkich stron, nie jest to kwestia dopasowania jednego sektora do drugiego, ale wzajemnego dopasowania. Ze strony organizacji pozarządowych potrzebne jest przygotowanie, doświadczenie, aby móc być partnerem instytucji samorządowych, szczególnie przy realizacji dużych projektów. Ze strony instytucji samorządowych potrzeba większej wyrozumiałości i elastyczności wobec organizacji pozarządowych. Z obu stron niezbędne jest wzajemne zrozumienie specyfiki funkcjonowania oraz odmiennego stylu pracy instytucji partnerskiej.

Generalnie można stwierdzić, że wszyscy przedstawiciele instytucji rynku pracy deklarują chęć współpracy, otwartość na wspólne inicjatywy. Wszyscy mówią jednym głosem o partnerstwie i współpracy, ale mimo to nadal nie doszło do zrealizowania postulatów Forum, w tym do najbardziej potrzebnego skoordynowania działań poszczególnych instytucji. Podobnie istnieje deklaratywne zainteresowanie wynikami badań rynku pracy zrealizowanych przez Fundację, ale nadal potrzeba, aby poszło za tym wyciąganie wniosków oraz projektowanie i wdrażanie rozwiązań, które by te wyniki uwzględniały.

Można domniemywać, że aby za deklaracjami poszły faktyczne działania, musi dojść do przemiany głębszych, może nieuświadomianych wręcz struktur myślenia. Istotny wydaje się tu czynnik czasu: po pierwsze wszyscy uczestnicy, instytucje wdrażające oraz realizatorzy programów uczą się nowych procedur, dla wszystkich są to sprawy nowe i trudne, na pewno potrzeba przede wszystkim czasu, żeby wzajemne działania uległy usprawnieniu. Po drugie kwestie mentalności, „kultury współpracy” nie mogą zostać zmienione z dnia na dzień podpisaniem wspólnego porozumienia czy wprowadzeniem rozporządzenia. Wymagają podejmowania wysiłków, ale również czasu, który pozwoli na osiągnięcie satysfakcjonujących efektów.

Doświadczenia Fundacji Nowy Staw pokazują, że budowanie współpracy partnerskiej na lokalnym rynku pracy jest przedsięwzięciem bardzo trudnym i długotrwałym, wymagającym wiele determinacji nie tylko od pomysłodawców, ale od wszystkich partnerów.

Opr. Marta Olejnik

Opublikowano na portalu www.bezrobocie.org.pl